

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan popoldne.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo in upravnništvo: Wolfova ulica št. 1/I.
Telefon 213.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarif.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

V novi obleki.

Mladinski listi so oblekli novo obleko. Nič več ne polemizirajo z naprednjaki, nič več jih ne napadajo. Samo klerikalcem veljajo njihovi napadi, pa še ti so odeti v tako mirno in ponižno obleko, da ni nekdanjega bojevitiga mladinskega tiska niti spoznati.

Že od vsega početka smo nastopili za dostojno pisavo časopisov in zato bi nas sprememba mladinskega tiska morala le veseliti. In iskreno bi nas tudi veselila, če bi mogli upati, da je ta sprememba odkritosrčna in resnična in da ni posledica zadrege, v kateri se danes nahaja mladinska politika.

Zato ne moremo izpremembe pisanja mladinskega tiska pozdravljati, temveč se moramo vprašati po vzroku, ki je povzročil to spremembo. In zdi se nam, da ne bo težko uganiti, zakaj da so postali mladini v odnosu do drugih naprednih skupin nakrat tako pomirljivi. Pogledati je treba le na naš notranje politične položaj in uganika je takoj pojasnjena.

Vsled motivacije odstopa vojnega ministra je bilo razgrnjeno v naši javnosti vprašanje parlamentarizma. Vsak političen list je bil dolžan, da zavzame k temu vprašanju svoje stališče in večinoma se to tudi vsi listi storili. Samoposebi razumljivo je, da so mogli svobodomiselnih in demokratičnih listov zavzeti samo strogo parlamentarno stališče. Naše mladinsko časopisje pa se je tej svoji dolžnosti izneverilo in padlo je celo tako nizko, da je smesilo one, ki so branili parlamentarno načelo. Pozvali smo vsled tega mladine, da likvidirajo svojo stranko, ker kak smisel naj ima napredna in svobodomiselna stranka, ki se celo imenuje »demokratska stranka«, če pa se v najvažnejšem vprašanju druži z reakcionarci! Toda sicer tako klepetavo mladinsko časopisje je na naš poziv molčalo in spozbilo se ni niti do jezuitske napadalne notice, kar je sicer nad vse priljubljeno sredstvo mladinskega tiska.

Vidi se, da se mladinsko časopisje svojega greha zaveda in da ve, da je greh tako velik, da ne sme niti poskusiti svojega greha opravičiti. Da, greh mladinskega časopisja je celo tako velik, da se sploh ne sme spustiti v nobeno polemiko z naprednjaki, ker bi se morala vsaka debata po brezprimerem izdajstvu napredne misli, kar je mladinski tisk zagrešil, končati zanj naravnost katastrofalno.

Ampak mladinsko časopisje ima še druge vzroke, da molči in da prosi za pardon. Če ne pride do Pašić-Pribičevićve vlade, potem ve tudi najbolj navdušen mladinec, da je mladinske gloriole za vedno konec. Če pa bi se kljub vsemu pričakovanju vendarle uresničila želja mladine in bi prišlo do nesrečne Pašić-Pribičevićve vlade, potem so tudi v tem primeru mladini v nad vse veliki zadregi. Zakaj ta vlada bi bila volilna vlada in mladini bi bili prisiljeni, da za vsako ceno dosežejo sporazum z ostalimi naprednimi skupinami. Če se jim to ne bi posrečilo, potem je ljubljanski mandat za nje brezupno izgubljen.

Kako pa skleniti v Ljubljani sporazum z naprednjaki, če pa ve vsa Ljubljana, da mladinska gospoda svoje besede ne drži! Kje pa se vendar more najti naivnež, ki bi šel enkrat na led in verjel mladinskim besedam, ko pa je črno na belem napisan dokaz, da je mladinska partija stranka, ki ne drži besede! Mladini morajo biti zato pomirljivi in skušati doseči, da bi vedno dobrohotna napredna javnost pozabila na pravi značaj mladine. Zato so oblekli novo obleko, zato so postali krotki ko ovce in zato ne napadajo več.

Ampak račun mladine je napačen. Predobro je spoznala napredna javnost mladinski značaj in danes se je ne more več premotiti. Napredna javnost ve, da ima sedanja pomirljiva taktika mladinev samo ta namen, da bi s pomočjo naprednjakov in z izigravanjem klerikalne javnosti zopet enkrat zlezli kvizku in da bi se dokopali do politične moči. Kakor hitro pa bi to dosegli, tedaj bi se pričelo mladinsko maščevanje. Tedaj bi se zopet pričelo preza-

Seja skupščine odložena.

Beograd, 22. oktobra. Vlada večina stoji na stališču, da se seja skupščine more vršiti. Medtem pa so kasneje konstatirali, da se volitve v finančni odbor ne morejo vršiti, ker se vlada nahaja v krizi in za delo skupščine ne more odgovarjati. Minister Pečić je izjavil vašemu dopisniku, da se seja skupščine po poslovniku ne more vršiti radi krize vlade.

Beograd, 22. oktobra. Seja narodne skupščine se je pričela ob 11. Pred sejo so se vršili razni dogovori ter sestanek med Davidovičem in Jovanovičem. Ko so poslanci čakali predsednika, da otvori skupščino, je prišlo do mučnega incidenta med Tomo Popovičem in Ahmetovičem. Popović je

dejal Ahmetoviču »svinja«, nakar mu je slednji odgovoril z ne baš lepimi besedami. Padlo je tudi več klofut. Ko so se pomirili, je predsednik otvoril sejo in je bil prečitani zapisnik. Po prečitani zapisniku je predsednik izjavil, da skupščina ne more nadaljevati z delom, ker ni bila odprta s kraljevim aktom in sploh ne pred sestavo vlade. Skupščina je sprejela to poročilo predsednika na znanje. Edino zemljoradniki so protestirali proti ukrepu, češ da se jim hoče dela. Predsednik je sestanek zaključil in izjavil, da se vrši prihodnji sestanek kasneje, po sestavi nove vlade z dnevnim redom: Volitve finančnega odbora. Nato so se poslanci razšli.

Položaj neizpremenjen.

Beograd, 22. oktobra. Danes dopoldne ni bilo nobenih važnih dogodkov v politični situaciji. Blok vztraja na svojem starem stališču in noče podvzeti nobene akcije pred akcijo opozicije. Kakor domnevajo politični krogi,

je blok pristal na odložitev seje skupščine na intervencijo krone. Na sinočnji avdijenci na dvoru, ki je trajala do 11., so se definitivno sporazumeli glede sestanka narodne skupščine.

KRIZA BO REŠENA V SOBOTO.

Beograd, 22. oktobra. Danes dopoldne še ni prišlo do razpleta krize. Situacija je na isti točki, kakor včeraj.

PREDSEDNIŠTVO NARODNE SKUPŠČINE PRI KRALJU.

Beograd, 22. oktobra. Predsedništvo narodne skupščine se je včeraj predstavilo kralju. Danes se mu bodo predstavili predsednik in oba podpredsednika skupščine.

STRAH RADIKALOV PRED SEJO NARODNE SKUPŠČINE.

Beograd, 22. oktobra. V radikalnem klubu se je vršila seja, na kateri so razpravljali o politični situaciji. Ta seja je bila permanentna in je trajala zelo dolgo. Radikali so bili prepričani, da je ponovno prišla na površje kombinacija volilne vlade in da sploh ni drugega izhoda iz situacije. V klubu je bila tudi že sestavljena lista nove vlade, na kateri sta bila tudi dr. Vasa Jovanović in dr. Ninko Perić. Radikalni klub stoji na stališču, da se seja skupščine ne more vršiti in jo bodo radikalni skušali s silo preprečiti, samo da se ne bi vršile volitve finančnega odbora. Ako bi se vršile volitve finančnega odbora, potem pade kombinacija volilne vlade, ker more vlada le s stariim odborom na volitve, v katerem ima večino.

RADIKALNI NAPADI NA LJUBO JOVANOVIČA.

Beograd, 22. oktobra. Na včerajšnji seji radikalnega kluba je prišlo do ostrih izstopov nekaterih radikalnih poslancev proti Ljubi Jovanoviću. Njegovi nasprotniki so mu očitali, da je on kriv, če ni dobila radikalna vlada volilnega mandata. Ker pa postaja stališče Jovanoviča v radikalnem klubu vsak dan močnejše, zato se mnogi niso upali nastopiti naravnost proti Ljubi Jovanoviću, temveč so mesto njega napadli Trifkovića. Ljubi Jovanović pravi, da nekateri radikalni poslanci poslanca redno »kraljevadvokate«. Sploh je bila včerajšnja seja radikalov zelo zanimiva. Govori se, da je padla na seji tudi zaušnica in sicer da jo je dobil najmanjši radikalni poslanec, ki pa sicer spada med glavne voditelje desnega krila v radikalnem klubu.

njanje vseh onih, ki ne trobijo v mladinski rog in tedaj bi doživljala napredna misel zopet stare udarce, ker bi jo mladini s svojimi nasilnimi metodami samo znova kompromitirali. Spekulacija z novo obleko se mladinom zato ne bo posrečila. Oblečite se kakorkoli, govorite kakorkoli, delajte kakorkoli, napredna javnost vas je spoznala in zato so vsi vaši napori zaman. V stari ali v novi obleki za mladinske generale ni nobenega recepta več, ker ljudstvo je videlo njihova dejanja in jih zato obsodilo. Neverjetno otroče upanje, da bi mogla prislonitev na radikal-

raj. Ker so seje narodne skupščine odložene, se more pričakovati rešenja krize najdalje do sobote.

OBNOVLJENA POGAJANJA.

Beograd, 22. oktobra. Popoldne je vladal najprej v političnih krogih pričen mir. Nato pa je nastopila velika živahnost. V vseh klubih so se pričele konference.

LJUBA JOVANOVIČ KRALJEV SVETOVALEC.

Beograd, 22. oktobra. Veliko zanimanje je vzbudila avdijenca Jovanoviča. Jovanović je bil v avdijenci okoli 5. pop. ter je ob tej priliki vrnil kralju mandat za koncentracijsko vladu, katerega je dobil v nedeljo. Nato sta se sporazumela glede avdijence predsedstva narodne skupščine. Na koncu je Jovanović svetoval kralju, komu naj poveri mandat za sestavo vlade. Mislijo, da bo kralj dal mandat Pašiću za sestavo volilne vladne koalicije. Jovanović je nato odšel domov in ne v predsedništvo vlade, kakor so prvotno mislili. To znači, da ponoči ne more priti do iznenadenja in da bo cela situacija odložena na danes. Danes dopoldne pričakujejo v dvoru ponovnih avdijenc in konzultacij.

POJASNILO DR. MAČEKA.

Beograd, 22. oktobra. Na vest, da se Maček ni udeležil zasedanja skupščine v znak protesta, ker je skupščina odložena, je vaš dopisnik interveniral dr. Mačeka, ki je to vest demantiral kot netočno in izmišljeno. Maček je izjavil, da udeležba na seji skupščine po poslovniku ni bila potrebna. Dalje je Maček izjavil, da bodo šli zvečer vsi radičevci v Zagreb. V Beogradu bodo ostali le nekateri, najoddaljenejši. Ako pa bo do sobote rešena situacija, zapuste vsi poslanci HRSS Beograd. Maček in Predavec potujeta zvečer v Zagreb, da poročata Radiću o položaju.

RADIKALI PROTI SEDANJEMU MINISTRU DVORA.

Beograd, 22. oktobra. Iz radikalnih krogov doznajava, da hočejo radikalni odstraniti sedanjega ministra dvora Jankovića in postaviti na njegovo mesto Spalajkovića ali pa Ninčiča.

no stranko rešiti mladine pred potopom. Ne morejo mladini pridobiti od zveze z radikali, temveč samo radikali morejo izgubiti vsled zveze z mladino. Že vabici čivkajo po Ljubljani, da je izgubljen, kdor se z mladino druži.

Napredna misel mora doživeti svoje vstajenje, ker je prava napredna misel pogoj za napredek naroda. Oni pa, ki ne poznajo poštenosti in politiki, ki so se izneverili svobodomislennemu in demokratičnemu programu, niso nobeni naprednjaki in naj stokrat oblečejo novo obleko.

Blok proti volilni vladi P. P.

Beograd, 22. oktobra. Ko je Davidović zvedel o Jovanovičevi avdijenci v dvoru, je takoj sklical sejo šefov bloka. Seje vseh klubov so bile prekinjene in šefi bloka s poslanci so se zbrali k seji. Seja je trajala do 8. zv. Nato je Davidović odšel v dvor, da se, kakor je izjavil novinarjem, posvetuje s kraljem o delovanju skupščine. Na seji so poslanci čakali Davidovičevega povratka z dvora. Ker pa je bilo z dvora javljeno, da je ostal Davidović na večerji so se poslanci razšli.

Beograd, 22. oktobra. V vseh

klubih so se vršile danes konference. Situacija je bila neizvestna, tako, da se ni vedelo, ali se bo vršila seja skupščine ali ne. Avdijenc in konzultacij ni bilo dopoldne na dvoru nobenih. Na koncu ob 11. uri neposredno pred pričetkom seje narodne skupščine se je vršila seja šefov bloka, na kateri so sklenili, da se seja skupščine vrši. Seja šefov bloka se je nato po seji skupščine nadaljevala v predsedništvu vlade. Na tej konferenci so diskutirali o merah, ki se morajo podvzeti, da se onemogoči volilna vlada P.-P.

Radikali hočejo volitve.

Beograd, 22. oktobra. V radikalnem klubu so se vršile ves čas konference. Radikali so soglasno mnenja,

da ni drugega izhoda iz krize, nego volitve. Ranković je vašemu dopisniku podal slično izjavo v tem smislu.

PAŠIĆ SESTAVLJA LISTO VLADE P.-P.

Beograd, 22. oktobra. Pri Pašiću se je vršila daljša konferenca. Na tej konferenci so sestavili skupno s Pribičevićem in Markom Trifkovičem listo

vlade. Pred tem je bil pri Pašiću Milutin Dragović, kateremu je Pašić izjavil, da je na površju kombinacija volilne vlade.

RADIKALI VLOŽILI OBTOŽBO PROTI MINISTRU SUŠNIKU.

Beograd, 22. oktobra. Radikalni poslanci so danes vložili pri predsedništvu skupščine dve obtožbi in sicer proti ministru Sušniku radi afere s tračnicami in neke druge afere v humanitarnem fondu prometnega ministristva. Radikali zahtevajo, da se Sušnik izroči sodišču. Obtožba proti bivšemu demokratskemu poslancu Milojevu Jovanoviću je krajša in obsega afero M. Jovanovića s svinjskim mesom in mastjo, ko je bil M. Jovanović še minister za prehrano in obnovo zemlje.

STOJAN PROTIČEVA KNJIZNICA.

Beograd, 22. oktobra. Po seji nar. skupščine je bila izbrana posebna komisija sporazumno s predsedništvom skupščine, da pregleda knjižnico Stojana Protičeva, v kateri je okoli 2500 knjig in jo hoče predsedništvo odkupiti. Komisija je sestavljena sledeče: Divac, Agatonović Radonić, in Nečević.

VOLILNI BOJ V NEMČIJI.

Berlin, 22. oktobra. Volilni boj v Nemčiji se je že pričel. Med nemškimi nacionalci in Deutsche Volkspartei je dosežen volilni sporazum in bodo nastopale obe stranki enotno. Socijalisti in demokrati so optimistični, ker se splošno opaža veliko nezadovoljstvo volilcev s kričavimi volilnimi gesli. Splošno se prorokuje naza-dovanje komunistov.

DEMONSTRACIJA ANGLEŠKE MORNARICE.

Pariz, 22. oktobra. Angleško brodovje v Sredozemskem morju je koncentrirano na Malti. Brodovje šteje 8 dreadnoughtov in križark, 108 torpedovk in torpednih lovcev, 6 podmornic in dve ladji za prevoz aeroplanov. Tudi atlantsko brodovje se zbere na Malti, na kar priredi angleško brodovje veliko demonstracijo v turških vodah, da na ta način protestira proti turškemu postopanju v mosulskem vprašanju.

VOLITEV ŽUPANA V MARIBORU.

Maribor, 22. oktobra. Včeraj se je vršila volitev novega župana mesta Maribor. Sejo novoizvoljenega občinskega sveta je otvoril dosedanj župan Grčar, ki je pozval najstarejšega občinskega svetnika g. Siroka, naj vodi sejo. V skrutinji sta bila izvoljena gg. Stabej in Tumpelj. Volitve so trajale približno eno uro in skrutinatorja sta razglasila sledeči izid: Za župana je bil izvoljen odvetnik dr. Leskovar (SLS), za podžupana pa dr. Franjo Lipold (JDS). Novoizvoljena funkcionarija sta bila burno pozdravljena. Za mestne svetnike so bili izvoljeni gg. dr. Jerovšek in dr. Juvan (SLS), Ivan Roglič (NSS) in veletrgovec Šotarič (JDS). — Narodni blok se je po volitvah konstituiral v Narodni klub, ki ga bodo vodili načelniki združenih strank

GIBANJE ITALIJANSKIH KOMUNISTOV.

Rim, 22. oktobra. V političnih krogih razpravljajo o pismu, ki so ga poslali komunisti opoziciji in v katerem zahtevajo, naj se opozicija odloči, za vstop v parlament, ali pa za osnovevanje novega takozv. parlamenta opozicije. Splošno prevladuje mnenje, da bo opozicija zavrnila predlog komunistov. Popolari imajo danes sestanek, da se posvetujejo o tej zadevi. »Giornale d'Italia« je proti razcepitvi parlamenta.

V zadnjem času razvijajo komunisti izredno propagando, zlasti med delavskimi masami. Sinoči se je razširila vest, da se osnuje komunistični akademski krožek. Komunistično glasilo »Unita« je bilo danes zaplenjeno.

UKREPI MINISTRskega SVETA.

Rim, 22. oktobra. Ministrski svet je sklenil, da odpravi uvožno carino na moko. Prav tako je znižal tudi proizvodni davek na sladkor od 400 na 100 lir, ki je bil šele pred kratkim povišan.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza, dne 22. oktobra 1924.

Vrednote.

Državni papirji: 7 % investicijsko posojilo iz leta 1921, blago 62. Delnice: a) Denarni zavodi: Celjska posojilnica d. d. denar 209, Ljubljanska kreditna banka denar 220, blago 231, Merkantila banka denar 122, blago 127, Prva Hrvatska štedionica denar 919, Slavenska banka blago 92. b) Podjetja: Strojne tovarne in livarne denar 130, blago 149, Trboveljska premogokopna družba blago 450, Združene papirnice blago 120. Založnice itd.: 4 in pol % zast. l. kr. dež. banke blago 17, 4 in pol % kom. zad. dež. banke blago 89.

Produkti.

Skorete 13 mm polna mera paralel in sicer 600 kosov od 30 cm šir., 600 kosov od 32 cm, 600 kosov od 33 cm, 600 kosov od 36 cm, frko meja denar 790, deske III. 20, 25, 30, frko meja denar 530, smrekovi jelovi hlodi 4 m dolž., 30 do 60 cm prem. zdravi frko naklad, post. blago 300. Orehovi krili od 2 m napr. od 40 do 80 cm prem. prsne mere za 100 kg frko naklad, post. kol. 5 vag denar 100, blago 105, zaključ. 100. Česnjevi krili od 2 m napr. od 40 cm napr. prem. prsne mere za 100 kg zdravo blago frko naklad, post. denar 105, ogle 1. vilano frko meja denar 114. Pšenica domača frko Lj. denar 380, pšenica bačka par. Lj. blago 435, koruza bačka par. Lj. blago 335, koruza bačka v storžih frko Šid blago 127,50, oves bački par. Lj. blago 320, fižol ribničan očišč. b/n frko Postojna trans. blago 610, fižol ribničan orig. frko Lj. denar 460, fižol prepelčar očišč. b/n frko Postojna trans. blago 575, fižol prepelčar orig. frko Lj. denar 460, fižol mandolov orig. frko Lj. denar 350, fižol ružavi orig. frko Lj. denar 350, leno seme frko Lj. denar 675, pšenica moka bačka »0« bas. frko Lj. blago 620.

Zagreb, 22. oktobra. Beograd 7.58, Pariz 27.20, London 23.41, Milan 22.70, New-York 520.50, Praga 15.50, Dunaj 0.00736, Berlin 1.24.

Razvoj čehoslovaške armade.

Ob priliki druge obletnice koalicijske vlade podala »Venkov« zanimiv pregled razvoja čehoslovaške armade v teh dveh letih. Stalnost predstavitelja vojaške uprave (vojni minister Udržal), piše list, je mogočela toliko utrditi naše armade, da smo danes na njeno pripravljenost mnogo bolj mirno, kakor pa ob času mobilizacije 1921. Dveletni čas koalicijske vlade pomenja posebno intenzivno razumevanje potreb narodne obrambe, tako, da pomirljivo napreduje graditev naše armade, posebno v materijalnem oziru. Vsi, ki so videli naše hanevne zadnjih treh let lahko konstatirajo, da se ogrode naše armade utrjuje, da je z ozirom na taktično izvežbanost moštva lahko loteva zmirolo bolj kompliciranih nalog in da se naši poveljniški zbori ne prestrašijo izpopolnjevanja.

Tehnična oprema in smotrna poglobitev rešanja zasleduje predvsem en cilj, ki ga je dal armadi okvir njenega brambrega zagona: da bi ugodila zahtevam skrajšana rešenja služba na 18 mesecev. Baš letos pripadla vojaški upravi naloga, da iz te zakonite določbe izvaja posledice tudi za mirovno stanje naše armade. Na temelju letnega sprejetega zakona je bilo mirovno stanje vojske znatno toliko, da ostane pod drožjem do 1. 1927 vsako leto od 1. aprila do 30. septembra le 90.000 mož, od prvega oktobra do 31. marca vsako leto pa kakor letos 150.000. To znižanje števila je bilo zvedeno kljub temu, da je bilo že leta 1923 odpuščenih 4000 mož po šestmesečni službi. Poleg tega pa so bili na podlagi posebne vladne naredbe odpušteni nadstevniki bramborci po štiri ozir. šestmesečni službi zaradi gospodarskih in socialnih

verokov. Iz teh odredb je razvidno, da je naša vojaška uprava v času koalicijskega režima poskušala kolikor mogoče zmanjšati breme vojaške službe, da bi bilo kolikor mogoče najmanj sil odvzeto produktivnemu gospodarskemu življenju, ne da bi trpela varnost republike.

V materijalnem oziru se vojaška uprava trudi urediti nabavo vseh sredstev za graditev armade v prospek domače industrije in zmanjšati našo odvisnost od tujine. Treba je opozoriti na industrijo orožja in municije, kjer po zaslugi previdnosti vojaške uprave skoro popolnoma zadoščamo sami svojim potrebam in lahko upamo, da postanemo dobavitelji nekaterih naših sosedov. V tem oziru je storišla koalicijska vlada važen korak, ker je spremenila brnsko orožarno v akcijsko družbo, ki sedaj lahko dobavlja tudi tujini, za kar je tehnično prvostvno pripravljena. Iste cilje zasleduje uprava v aviatiki. Njena zasluga je, da imamo danes svojo industrijo motorjev in letal, katere proizvodi so cenjeni tudi za mejami. Baš v čas koalicijske vlade spada organizacija letalskega odbora MNO in cela vrsta velikih podjetij naše vojaške aviatike. Rapidni razvoj naše aviatike, je jasen vsakomur, kdor primerja število poletov vojaških letal v zadnjih treh letih. L. 1922 jih je bilo 21.273, l. 1923 že 54.449 in letos samo do 31. avgusta 48.516. Vojaška uprava je tudi s sodelovanjem ministrstva javnih del pripomogla k uresničenju prve državne prometne linije v državi, ker je prevzela vodstvo Čs. državne linije Praha-Bratislava-Košice v tehničnem in administrativnem oziru.

Vsled neobičajno obsežne agende voja-

ške uprave se je mogoče dotakniti le glavnih znamenj. Ograje se na nauke sadnje vojne, skuša naša uprava uporabiti pri gradbi armade vse moderne tehnične pridobitve. Posrečilo se ji je pridobiti vrsto tehničnih strokovnjakov. Če se vojaški upravi posreči rešiti nekatera vprašanja gmožnega položaja častnikov, posebno pa vojaških, akademsko izobraženih delavcev, bo mogoče še intenzivneje izrabiti sodelovanje mlade tehnične inteligence pri problemih narodne obrambe. Ustanovitev vojaškega inženjerskega kolegija in nameravani razpis ustanov za pomlad vojaških zdravnikov priča o delu vojaške uprave v to smer. Poleg najmodernejšega tehničnega oboroženja skrbi uprava tudi za pravno in državljansko vzgojo vojakov, ter se dobro zaveda, da mora majhna armada nagraditi svoje številne nedostatke z navdušenjem, požrtvovalnostjo in zavestjo velike naloge, ki ji je poverjena. V tem oziru je bil lani izdan definitivni predpis o prosvetni vzgoji našega vojaka s tendencami, vladajočimi duhovni razvoj našega naroda in njegova politična težnje. V vseh oziirih skuša naša armada slediti Masarykovemu idealu demokratske armade, ki bi čutila, da je del naroda in bi svojo eksistenco opravičevala s sistematičnim delom.

VSEM,

ki hočete dobro kavo piti, priporočamo izvrstno našo pravo domačo KOLINSKO CIKORIJO

To in ono.

Starka-čudakinja in njena hiša, polna zlata in bankovcev. V svoji hiši v Grave-sundu ob Temzi je živel sedemdesetletna starka, znana pod imenom »mis Clarke«, sama, z dvema mačkama, v štirinajstih sobah. Živela je ubožno, nosila je oblačila, ki so bila narejena po modi iz časa pred tridesetimi do štiridesetimi leti, tako da so se ji ljudje posmehovali, ako se je pokazala na cesti. Te dni ji je postalo nenadoma slabo, in zgrudila se je nezavestna na svojem vrhu. Neka sosedja jo je pobrala, zdravnik jo je poslal v bolnišnico in policija je prevzela njeno hišo v varstvo. Ob vstopu v hišo se je policija nemalo začudila: Kamor je človek pogledal, povsodi je bil denar skrit. V neki stenski omari so bili celi kupi bankovcev, in celi kupi bankovcev so bili v skrivnih predalih, bankovci so bili skriti v vseh mobilijah. V dveh pisarnih v kuhinji so našli skriti dve kaseti srebrnega denarja v vrednosti sto sterlingov, v vsaki skledi, v vsaki vazi v kredenci je bil srebrni in zlat denar, na stotine zlatih sterlingov je bilo skritih v žimnicah, skratka, povsodi je bil denar, papirnat, srebrni in zlat. V umazanem stanovanju so našli poleg denarja cele gore pisem. V dveh sobah so bile veje suhih dreves, ki so služile najbrže v to, da sta mački skakali in plezali po njih. Policija ni objavila, koliko denarja je našla, jasno pa je, da gre za velikansko vsoto. Takozvana »mis Clarke« je jako misteriozna osebnost. Nekateri trdijo, da je hči angleškega častnika, ki se je poročila z Nemko, drugi so mnenja, da je Nemka ali pa vdova kakega Nemca. Nekoč je pokazala svoji sosedji knjigo z lastnoročnim podpisom nemškega cesarja Viljema ter ji je povedala, da ji je dal knjigo in velik znesek denarja nemški ce-

sar, ker je rekla zanj listine največje važnosti. Čudakinja leži še vedno nezavestna v bolnišnici.

Najnovejša novost pariške mode. Šad mode osemnajstega stoletja je stopil zopet na površje. Pariška moda je namreč sedaj kar imperativno zapovedala, da mora nositi moderna dama pod očesom ali pri kraju ustnic majhen črn oblič — historični to- da sedaj modernizirani oblič »mouche«. Ta nekdanj tako glasovit oblič je sedaj izdelan iz temnorjavega baržuna in sicer v obliki zvezdice ali pa kroga iz črne baržuna. In illo tempore, ko je igral oblič posebno v ljubezni veliko vlogo, je bil za napudrane kavalirje s čofom pravcar kašipot, kakoj naj se vedejo napram dami. — Dame so takrat čisto po razpoloženju nosile te oblič- že v obliki zvezdice, srca ali pa lune. — Mlada, podjetna koketka je stavila »mouche« v bližino ustnic. Resna žena, ki je hotela pokazati svojem kavalirju, da ga ima rada, je stavila mišico v obliki srca v kot pod levo oko. Devojka, ki ne mara za obloževanje je stavila okrogel oblič na desno, lice v višini nosa. Oblič v obliki srca in nošen na levem licu je pomenil, da je dama že oddana itd. — Morda bodo naše dame osvojile nemški govor obliča ter izdale seveda temu primeren slovar.

Izjava.

»Ljubil vas bom, dokler bom živ.«
»Zelela bi si moža, ki bi me ljubil, dokler bom jaz živa.«

Lastnik:

Konzorcij »Narodni Dnevnik«.

Glavni in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

34

Sicer se ni dogodilo ničesar posebnega, veter in ostal nespremenjen in po desurni vožnji so istre oči opičjega človeka zagledale prve rahle brise obale. Če se bližajo baš izlivu Ugambi ali je, bi bilo v temi mogoče ugotoviti. Tarzan je torej ismeril čoln skozi obrežno valovje proti najbližjemu obrežnemu pomolu. Tam je hotel pričakati ltra.

Čoln pa je nasledel z rilcem na pesek, ki je bil naplavljen pred globino in močan val ga je sunil v stranico, da se je prevrnil. Vsi potniki so seveda v istem hipu ležali v plitvi vodi in so v veliki mešnjiavi hiteli proti rešilni obali. Prihodnji val je tagrnil čoln in bi ga skoraj potegnil s seboj v morje.

Mokre opice je zeblo in so preselele celo noč na stisnjene druga k drugi. Pozneje so se splatile k Mugambijevemu ognju. Tam je bilo vsekakor boljše. Tarzan in Sheeta se nista bala džungle, leprav je vladala tam še taka tema. Njun želodec je že dolgo oglašal in vsled tega sta se podala jakoj na lov, v sredo temnega gozda, ki se je vprostil pred njima.

Kjer je bilo mogoče, sta šla vstric, sicer pa drug za drugim, zdaj eden spredaj, zdaj drugi. Tarzan je končno zavohal bivola in kmalu sta se oba splazila k žrtvi, ki je spala v najbolj gostem trnovju džungle. V bližini je bila majhna reka.

Bliže in bliže sta lezla k ničesar sluteci živali, Sheeta od desne, Tarzan od leve strani, da bi ga le mogoče, lahko takoj s prvim sunkom z nožem radel v srce. Le s tihim renčanjem sta se spo-

razumela med seboj; vse se je vršilo, kakor bi eden vedel za kretanje drugega že v naprej. Saj sta bila v zadnjem času že tolikrat skupaj na lovu.

Trenutek sta ležala še neslišno v zasedi. Potem je na tih migljaj opičjega človeka skočil Sheeta orjaškemu bivolu na hrbet in mu zasadil svoje zobe globoko v tilnik. Od bolečine in besnosti bičana žival je skočila pokonci, baš ko ji je Tarzan po bliskovito vsekaj s svojim nožem par globokih ran.

Opičji človek je imel še čas, da se je oprjel debele šope las svoje žrtve in že je ta oddvajala in skoro vlekla za seboj močnega, tesno se je oprijemajočega nasprotnika. Tudi Sheeta ni odnehal. Niti za trenutek ni izgubil ravnotežja na visokem hrbišču in njegovo zobovje je greblo zmirom globlje proti bivolovi hrbtnici.

Žival je nesla približno dvesto metrov daleč svoje breme in rjavola od muk. Potem jo je kamnato bodalo zadelo globoko v srce in s poslednjim, že pol umirajočim rjovenjem je telebnila z glavo naprej na tla. Potem sta imela Tarzan in Sheeta preobito večerjo.

Ko sta se nasitila, sta se umaknila v goščavo k počitku. Tarzan je zaspal z glavo s temnimi lepimi lasmi na Sheetovi svileni mehki koži.

Malo pred solničnim vzhodom sta se prebudila k novi gostiji, potem se pa vrnila k taborišču ostalih nazaj na obrežju, da jih peljeta k ostankom nočnega plena.

Vsem je meso izborna dišala, potem so se pa stisnili drug k drugemu in zaspali. Toda Tarzan in Mugambi sta hotela med tem najti reko Ugambi. In res sta komaj prehodila par sto metrov, ko sta naenkrat opazila široko reko, v kateri je zamorec takoj spoznal ono vodno cesto, ki je vodila njegove vojščake na ono nesrečno poizvedovalno pot.

Oba sta šla ob vodi do njenega izliva v morje. Ugotovila sta, da so se izkrcali komaj eno miljo od njega.

Tarzan je bil ves kakor spremenjen. Gotovo

bo ob tej mogočni reki naletel na domačine, in morda bo lahko celo kaj zvedel o Rokovu in svojem otroku. Kajti Rokov se je najbrže poskušal kakor hitro mogoče odkriti otroka, ko je prepustil Tarzana na otoku njegovi usodi.

Spravil je torej z Mugambijev pomočjo čoln takoj v vodo — kar ni bila malenkost spričo valovja, ki je neprestano in z nezmanjšano silo butalo ob breg. Toda preborila sta se srečno skozi nevarnost in takoj zaveselala proti izlivu reke Ugambi, ne da bi se pustila odgnati od brega.

Naenkrat se je pojavila nova ovira: morala sta prevoziti divji tok reke, ki je treskal v približajoče valove, kar se jima je posrečilo s spretnim izkoriščanjem vodnih vrtincev v bližini brega. Zdnilo se je že, ko sta se izkrcala nedaleč od svojih tovarišev.

Privzela sta čoln za neko vejo in odšla v džunglo, kjer sta kmalu srečala več svojih opic, ki so se gostile s sadjem. Bivol ni ležal daleč oddal. Sheeta ni bilo nikjer in se ni vrnil celo noč. Tarzan si je takoj mislil, da je odšel iskat tovariše svoje vrste.

Drugo jutro na vse zgodaj je Tarzan peljal celo svojo čredo k reki; zraven je klical v džunglo, ko je korakal na čelu čudnega spremstva. Takoj nato je zaslišal slaboten odgovor in zdelo se mu je, da od daleč, daleč. Čez pol ure se je naenkrat pojavilo Sheetovo gibčno telo iz džungle, baš ko so ostali precej negotovo plezali v čoln, ki se je že rahlo zibal na volovih.

Velika zver se je stisnila z izbočenim hrbtom in zadovoljno prejo kakor mačica k opičjemu človeku. Na migljaj svojega gospoda je lahkotno skočila na svoj stari prostor v čolnu.

Končno je bilo vse na svojem mestu. Manjkali sta dve opici, toda Tarzanovo in Akutovo klicanje je ostalo brezuspešno. Čakali so zaman eno uro, potem je čoln odrinil od kraja. Tarzan je bil prepričan, da sta se nalašč potuhnili, posebno, ker sta

se že tam na otoku najbolj upirali vožnji in sta največ trpeli od strahu na potovanju po morju.

Ko so se proti večeru izkrcali, da dobe potrebno hrano, je gledal par minut nek nag divjak iz gostega grmovja na bregu te čudne goste. Se predno ga je kdo iz čolna zagledal, je odkuril ob reki navzgor.

Kakor preganjana žival je tekel po ozki stezi in trepetajoč od tega, kar je videl, je planil k svojem v vas, ki je bila le par milj oddaljena od novega pristana in lovišča Tarzanove črede.

»Zopet en belokožec!« je takoj zakričal po glavarju, ki je čepel pred vhomod svoje okrogle kočice. »Zopet belokožec in z njimi mnogo, mnogo vojščakov. Prihajajo v velikem čolnu, in bodo morili in ropali kakor oni s črno brado, ki nas je nedavno napadel.«

Kaviri je vstal. Trpel je že od slabega spominja na onega belokožca in njegovo divje srce je takoj vzplamtel.

Bobni so zaropotali na vasi, lovcev v znamenje, ki so bili v gozdu in ženam na polju. Alarm! Poslikani in s perjem okrašeni vojščaki so kmalu nato napolnili sedem ponosnih čolnov, dolga kopja so štrlela nad vodo — šli so v boj!

Skoro neslišno so drsli čolni po reki, in veslale so močne roke krasnih dečkov, črnih kakor ebenovina.

Brez kričanja, brez klicov rogov! Kajti Kaviri je bil pameten vojščak in nič ni smelo uničiti njegovih načrtov. Kakor tat ponoči, je hotel naskočiti s svojimi sedmimi čolni belega moža in še predno pokosi s svojimi »brizgalnicami ognja« vrste črncev, bo moral že podleči premoči.

Kavirjev čoln je bil prvi. Na ostrem ovinku reke, ga je naenkrat zgrabil deroči tok in še predno so se prav zavedli, so že naleteli na zasovražene nasprotnika.

(Dalje prihodnjic.)

FRANC CERAR,
družba z o. z.
v Domžalah pri Ljubljani
tovarna

slamnikov in klobukov
v Celju, Gosposka 4.
opravila se sprejemajo vsako
rečo v Ljubljani, Prešernova
ul. 5. na dvor, Kovačič & Tršan.

Proti **kurjim očesom**
Burgit
pomaga hitro, brezopogolno
sanesljivo in brez vsake
nevarnosti
Kopel za noge Burgit proti potenju in ožestitvi nog. Dobiva se po
vseh lekarnah, drogerijah in zadevnih trgovinah.

Družba Burgit, Freilassing (Bayern)
Generalno zastopstvo
Ivan Svetec, Novomesto
(Slovenija).

MERAKL
BOJE, MASTILA, LAKOVE, ŠTUK, EMAJLE,
KISTOVE I JAMACNO CISTI FIRNIS NAJBOLJE
KAKVOCE NUDI

MEDIC-ZANKL
DRUŽBA Z O. Z.
LJUBLJANA
CENTRALA

MARIBOR **NOVI SAD**
PODRUŽNICA SKLADIŠTE

TVORNICI:
LJUBLJANA-MEDVODE

Gradbeno podjetje
Arhitekt
V. Krainer & Ko.,
Jesenice.

Stavbna vodstva:
LJUBLJANA, DOMZALE,
ZAGREB.

Izvršuje privatne in indu-
strijske stavbe, proračune,
načrte, centive, posebni
oddelek za arhitekturo.

Najboljši uspeh
Imajo oglaš v
Nar. Dnevniku!

KUPUJTE pri onih
trgovcih
ki oglašujejo v Narodnem Dnevniku

Modni salon M. SEDEJ — STRNAD
Prešernova ulica, palača Mestne hranilnice,
priporoča zadnje novosti, dunajskih in pariških
klobukov. — Žalni klobuki vedno v zalogi.
Najnižje cene. Solidno blago.

Najcenejše nove in rabljene
pisalne stroje
v specialni mehanični delavnici za popravilo pisalnih
računskih, razmnoževalnih in kopirnih strojev.

Ludvik Baraga, Ljubljana,
Šelenburgova ulica 6.11.
Barvne trakove, karbon—indigo papir ter vse drug
potrebščine. Pisarniška oprema vedno v zalogi.

Josip Petelinc
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.
Priporočam na veliko in malo ga-
lanterije, nogavice, razne sukanec,
gumbe, čipke, vezeno, kravate,
srajce, sprehajalne palice, krojaške
in čevljarke potrebščine.
Najnižje cene! Postrežba točna!

MALI OGLASI

Modna krojačnica
za gospode in dame KELC,
Maribor, Sodna ul. 5, izdeluje
vsa v to stroko spadajoča dela.

Iščem
mladega steklarskega pomoč-
nika, kateri se je te stroke že
izučil, kakor tudi učenja iz
boljše poštene hiše. Nastop ta-
koj. Cenj. ponudbe je poslati
na upravo lista pod »Pomočnik
in učenec«.

Trgovski vajenec
močan in zdrav z 2 letno prak-
so, radi opustitve trgovine, želi
nadaljevati učno mesto. Naslov
pove uprava lista.

Elegantna spalnica,
nova, kompletna, jesenova, po-
litirana, se ugodno proda. Na-
slov pove uprava lista.

Meblovano sobo
z dvema posteljama, po mož-
nosti s posebnim vvhodom, v
sredini mesta izčeta 2 gospi-
dini. Ponudbe prosita pod
»Mirni« na upravo lista.

PREMOG
Trboveljski
Libovski
Ormoški
Trobnodolski
dobavlja po najnižjih
cenah

DOM. ČEBIN
trgovina s premogom
LJUBLJANA
Wolfova ulica št. 1.11.

Deteljno seme,
fižol in gobe
kupi
Sever & Komp.,
Ljubljana,
Wolfova ul. 12.

Stanovanje
s kuhinjo in 2 malimi sobami
ali 1 veliko se išče v Ljubljani
ali okolici. Plača se mesečno do
1500.— K. Cenjene ponudbe na
upr. lista pod »Čimpreje«.

Kupi se
dobro ohranjena konjska opra-
ma. Ponudbe na upravo lista
pod »Oprema«.

Delikatesna trgovina
na novo ustanovljena se cenj.
občinski cenj razpolaga po pošti
Tekstilni bazar, Ljubljana, Krakov
trg. Zahtevajte novi cenik!

3 pisarniške sobe
v III. nadstropju (lft) odda, ta-
koj Pokojniški zavod, Aleksan-
drova cesta 12.

Dr. Ivan Pintar,
Ljubljana, Cankarjevo nab. 5,
22. in 23. oktobra ne ordinira.

Odeje
velike 154 X 200, dobro pre-
šite, iz močnega rožnatga
kambrika s fino pavolo
po Din 220—
fini flanel porhant
po Din 14—
in razne Ostanke po skoro
polovinski cenj razpolaga po pošti
Tekstilni bazar, Ljubljana, Krakov
trg. Zahtevajte novi cenik!

Meblovano sobo
srednjo, izčeta dva boljša go-
spoda. Če le mogoče v mestu.
Ponudbe na upravo lista pod
»Soba«.

Mesečno sobo
neopremljeno če le mogoče
z souporabo kuhinje v mestu
ali predmestju išče mirna dru-
žina. Ponudbe pod »Zadovolj-
nost« na upravo lista.

Kot učenca
v trgovino s mešanim blagom
želi oddati trgovca svojega sina.
Cenj. ponudbe na upravo lista
pod »Pošten«.

Jesenski površnik
moški in žaketi s telovnikom,
vse dobro ohranjeno se ugodno
proda.
Naslov pove uprava lista.

Kupi se
mala hiša na periferiji ali v
okolici Ljubljane. Ponudbe s
navedbo cene na upravo lista
pod »Dom«.

Pridna deklica
bi rada pospravljala mesečne
sobe ali pisarniške prostore.
Naslov prosji na upravo lista
pod »Mesečno 100«.

Voz na peresih
skoraj nov, ter par lahkih ko-
matov, nekoliko rabljenih predi
Ivan Molek, sedlar, Vrhnika 112.

Išče se
dobro vpeljan potnik papirne
trgovine, ki bi bil pripravljen
prevesti dobro idejo 8 mesečno
sezonsko blago proti proviziji
Naslov pri upravi lista.